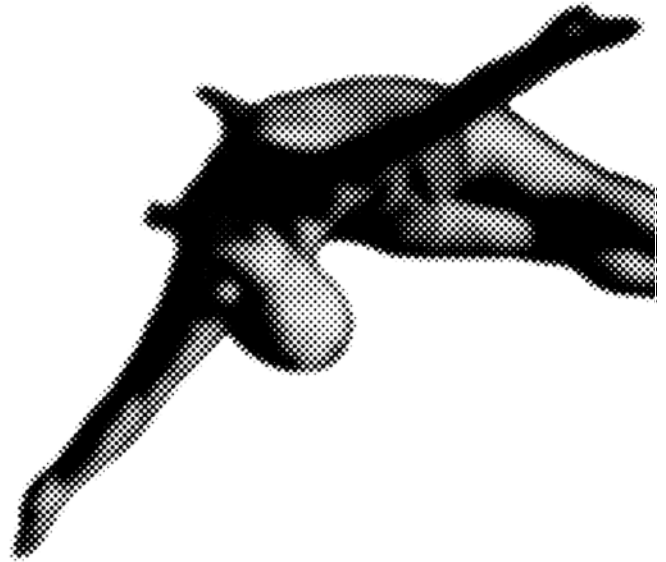

Esquela para un novo decorado

Helena González

Así se titula unha das cartas incluídas en **Le Posmoderne expliqué aux enfants** (1986) de Jean-François Lyotard. Tamén podería ter elixido outras igual de suxerentes: **Posdata ao terror e ao sublime, Glosa sobre a resistencia** (esta foi a primeira tentación), **Apostila aos relatos ou Misiva sobre a historia universal**. En calquera caso, aquí unha incursión desde o posfeminismo poético, o pozo teórico no que bebo.

...Caos, cibernética, cyborg-, discurso autorreferencial, defracción, desconstrucción, desintegración, disolución das narrativas integradoras, dispersión, eclecticismo, ecosistema, épica do progreso, ergonomía, fragmentación do suxeito, heterodoxia, identidade cyborg, identidade nómade, informática da dominación, morte do autor, neo-, outredade, post-, rebelión, rizoma, ruído, ruptura, simulación, vangarda...

[A realidade e o calidoscopio]

Tento explicar que a visión da realidade é unha estratexia aprendida para "ordenar" as informacións que nos entran polos sentidos ou o intelecto e propoño un exercicio práctico. Sinalo a fiestra e pido que me digan qué ven alí. Enrétranse respostas: árbores (así, en xenérico), o balcón da veciña, o letreiro do cine, un semáforo esportelado, coches, un CD pendurado dun fío a facer de espantalho, unha toalla a secar, un letreiro de non-á-guerra e mais outro de nunca-máis... Pero non ven a fiestra de seu, non ven o marco nin o vidro lixado, nin a falleba. Aprendemos a "ver pola fiestra" e non a "ver a fiestra".

A visión da realidade é unha técnica incorporada para ordenarmos o mundo segundo posicionamentos ideolóxicos aprendidos e, daquela, naturalizados e asumidos como irrenunciabes. Aprendéronnos a explicalo todo en dúas dimensións: diacronía e sincronía. Aí, sempre esa dualidade inherente ao occidental. En calquera caso, sucesión de fotos fixas; un pensamento dominante atrás doutro; un filme, vaia. Aprendéronnos a explicar a historia por medio de relatos modélicos e moitas veces sucumbimos a eles, como cando de nenas claudicamos perante o brillo fráxil dos zapatíños de vidro na Cinsenta ou o medo ao lobo feroz. O discurso do bo e o malo, o discurso idealizado das

identidades, o discurso ordenador moderno, para a “tranquila perpetuación do proxecto moderno” (Lyotard). Non ten remedio, imponse unha nova visión calidoscópica da realidade: conscientemente atravesada pola tecnoloxía, dinámica, mutable.

Vou de visita, poética, beireando os abismos. Entro no cuarto de *Humidosas*, de Emma Couceiro, quen resolve pola vía contraria: a multiplicación infinita do eu en figuras autónomas. Entro no cuarto de *Nós, as inadaptadas* de María do Cebreiro e descubro que a Wendy de Peter Pan se nos mostra como unha Ariadna e que as sereas de Rianxo se negan ao sometemento ao que claudicaron as sereas de enfronte, as de Vilagarcía abertas de pernas. Alén do localismo léase mellor o poemario a partir da cantiga popular: “Teño un amor en Rianxo / e outro en Vilagarcía”. Identidades de diversa procedencia e ‘myse-en-abyme’ de figuras femininas que se conteñen unhas a outras deica o infinito. Penso na necesidade de explicar mellor a simultaneidade e fusión de figuras que aquí se propón: romper coa idea de túnel, neutralizar a idea lineal de pasado, reformular a idea de ‘presentez’ que leo en Gullón. Entro no *m-Talá* de Chus Pato coma nun cuarto desordenado. Fóra da orde aprendida descóbreanse novas formas de relación certamente provocadoras con Shakespeare patas arriba, Ofeilia-alien, Cordelia resucitada, unha zoológa tola chamada Brenda que nos aprende as novas taxonomías... Saio destes tres cuartos poéticos. De ser poeta tomaría unha firme determinación: non arrombar nunca máis o cuarto, só airealo e limpalo por cuestións de hixiene (a conclusión saíme pola Lupe Gómez de *Pornografía*). Ou se se quixer, preferir a simultaneidade de voces, de discursos e de tempos fóra das ordenacións aprendidas. Como crítica, como intermediaria, quedo acurralada.

[O corpo de Neo]

Un dos territorios da posmodernidade é o corpo. Por suposto no posfeminismo, tamén na actual revisión das masculinidades. Léase o artigo de María Ruído na *rdl* do 6 de febreiro de 2003. Léase *Pronomes* e máis *Ganga* de Antón Lopo. ¿Que acontece co territorio da posnación?

[Ergonomía e identidades]

Aprendemos a ordenación das nacións, as establecidas e as resistentes, a ordenación dos grupos relixiosos, a ordenación dos xéneros, mesmo a ordenación do relato médico-biolóxico. As identidades comparten ese explicarse a partir dun relato vertebrador inicial, desde as teogonías deica as utopías. Hérdase de xeración en xeración a construción da espiña vertebral identitaria, o discurso cohesiónador, o discurso do nós/outros. Entramos na contradicción. Resulta difícil renunciar aos relatos cando as identidades resistentes precisan convencer e sumar e sen embargo sabemos que o relato é unha estratexia de ordenación ideolóxica. Aprendemos a “ver polo relato”, aprendemos a ver a múltiple realidade identitaria a través do espello reductor da ficción. Repaso as leis de Olrik sobre a simplificación narrativa e exemplificadora do discurso oral. Así son os relatos. Un corsé manexable e simplificador que delimita un territorio común no que conter a heterotopía identitaria: “o Poema subsume dentro de si o mundo – nada novo enunciámos-. De aí a súa ficcionalidade, a súa viaxe seguida cara, por exemplo, ao país dos oráculos sen chegar a ser oracular, nin profético (hoxe en día son imposibles os oráculos); cara ao país da Epopea sen retorno feliz a ningún solo natal; cara ao país dos conceptos sen que se lle ocorra a tentación i horror dos horrores! dun sistema; cara ao país das narrativas sen naturalmente chegar a relatar ningunha historia, dos discursos científicos ou non” (en *m-Talá*). A posmodernidade é un atentado contra as ordenacións ideolóxicas, unha bomba que estoura no bandullo das xerarquías aprendidas. Deixamos de ver en dúas dimensións e propónsenos outra imaxe para o novo paradigma: a rede dinámica e mutable. Deixamos de asumir os relatos esencialistas das identidades. Trócase a arqueoloxía identitaria pola de/construción múltiple que permite dicir e parodiarse. Trócanse os corsés pola ergonomía identitaria.

[Remátase, por Lyotard]

“Ultimo golpe ao narcisismo da humanidade: a humanidade está ao servizo da complexificación. Este decorado está disposto no inconsciente dos mozos, desde agora. No teu”.

